

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002517

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-06-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Самойлов Євген Юрійович

2. Yevhen Samoilov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0004-2498-3096

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 26-06-2026

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Адвокатське об'єднання «Авангард»

Код за ЄДРПОУ: 42086829

Місцезнаходження: майдан Конституції, буд. 1, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13311

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.77, 10.77.21, 10.77.04

Тема дисертації:

1. Протидія кримінально-правовими засобами легалізації (відмиванню) майна, одержаного злочинним шляхом, вчинюваній з використанням віртуальних активів
2. Combating the Legalization (Laundering) of Proceeds of Crime Committed Using Virtual Assets Through Criminal Law Measures

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено комплексному дослідженню проблематики забезпечення протидії кримінально-правовими засобами вчинюваному з використанням віртуальних активів відмиванню одержаного злочинним шляхом майна. У першому розділі роботи, який складається з трьох підрозділів, висвітлено стан наукової розробки й зарубіжний досвід протидії кримінально-правовими засобами легалізації (відмиванню) майна, одержаного злочинним шляхом, та вплив на неї кримінального тренду використання віртуальних активів в цих практиках. Відзначено, що досліджувана проблема наразі є складним та багатоаспектним викликом, детермінованим трендом оперативного залучення правопорушниками технології блокчейн до методів посягань на засади функціонування національної й міжнародної економік та фінансових систем. Висловлене переконання, що кримінологічна специфіка легалізації майна, одержаного злочинним шляхом (зокрема й вчинюваної з використанням віртуальних активів) як універсальної загрози із поширенням міжнародного

(транснаціонального) компоненту її генерування, вимагає, щоб при дослідженні та розбудові механізмів запобігання та протидії їй (включаючи кримінальне законодавство, засади здійснення фінансового моніторингу, верифікації клієнтів суб'єктів первинного фінансового моніторингу, основи міжнародного співробітництва у цій сфері тощо) безумовно враховувалися результати діяльності спеціально уповноважених суб'єктів міжнародного права (FATF, MONEYVAL тощо). Проведене порівняння кримінальної відповідальності за легалізацію (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом, за КК України та КК провідних держав ЄС (Німеччини, Бельгії, Франції). Другий розділ дослідження присвячено характеристиці підстави кримінальної відповідальності за легалізацію (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом, вчинювану з використанням віртуальних активів. Констатується, що легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом, вчинювана з використанням віртуальних активів, є одним із високонебезпечних злочинів, який здатен шкодити одночасно низці об'єктів кримінально-правової охорони та боротися з яким вимагають як внутрішні (національні) інтереси України, так і її міжнародні зобов'язання. Аналізуючи об'єкт і предмет легалізації майна, одержаного злочинним шляхом, вчинюваній з використанням віртуальних активів, зроблено висновок, що безпосереднім об'єктом легалізації майна, вчинюваної з використанням віртуальних активів, доцільно визнати правовідносини у сфері здійснення господарської діяльності, що регламентована низкою нормативно-правових актів, а також запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, регламентація яких здійснюється відповідно до Закону № 361-IX. Констатується, що з об'єктивної сторони легалізація майна, вчинювана з використанням віртуальних активів, характеризується низкою альтернативних діянь: 1) набуття, 2) володіння, 3) використання, 4) розпорядження майном, щодо якого фактичні обставини свідчать про його одержання злочинним шляхом. Аналіз механізму легалізації майна, одержаного злочинним шляхом, дозволив внести пропозицію про доцільність розглядати його як кримінальне правопорушення з матеріальним складом. Характеристика суб'єкта легалізації майна, одержаного злочинним шляхом, вчиненому з використанням віртуальних активів, дозволив поставити під сумнів доцільність зменшення загального віку кримінальної відповідальності, а також звернути увагу на різновиди легалізації, суспільна небезпека яких підвищується у зв'язку із залученням спеціальних суб'єктів: фізичної особи – суб'єктом первинного фінансового моніторингу або уповноваженою фізичною особою юридичної особи – суб'єкта первинного фінансового моніторингу, а також службовою особою суб'єкта державного фінансового моніторингу. У третьому розділі, який охоплює два підрозділи, проаналізовано Кваліфікуючі ознаки, передбачені ст. 209 КК України, що є типовим засобом диференціації кримінальної відповідальності за легалізацію (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом, вчинювану з використанням віртуальних активів. Їх аналіз надає підстави стверджувати про використання законодавцем як таких обставин традиційних для вітчизняного кримінального законодавства ознаки, зокрема ті, які стосуються співучасті, множинності та розміру заподіяної шкоди. Внесено пропозиції про доповнення кваліфікуючих ознак спеціальною повторністю кримінальних правопорушень. Розглянуто засоби забезпечення протидії кримінально-правовими засобами досліджуваним кримінальним практикам легалізації (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом, вчиненої з використанням віртуальних активів, які перебувають за межами суперінституту кримінальної відповідальності. З урахуванням проведеного дослідження висувуються авторські пропозиції щодо внесення змін і доповнень до КК України.

2. The dissertation is devoted to a comprehensive study of the issues related to combating, through criminal law measures, the laundering of criminally obtained property committed using virtual assets. The first chapter of the work, which consists of three sections, examines the state of scientific research and international experience in combating the legalization (laundering) of criminally obtained property through criminal law, as well as the impact on this field of the criminal trend of using virtual assets in such practices. It is noted that the problem under study currently poses a complex and multifaceted challenge, driven by the trend of offenders rapidly incorporating blockchain technology into methods that undermine the foundations of national and international economies and financial systems. It is widely believed that the criminological nature of the laundering of proceeds of crime (including that involving virtual assets), as a universal threat with an increasingly international (transnational) dimension, requires that the study and development of mechanisms to prevent and combat it (including criminal

legislation, the principles of financial monitoring, customer verification by primary financial monitoring entities, the foundations of international cooperation in this area, etc.), the results of the activities of specially authorized entities under international law (FATF, MONEYVAL, etc.) must be taken into account. A comparison was conducted of criminal liability for the legalization (laundering) of property obtained by criminal means under the Criminal Code of Ukraine and the Criminal Codes of leading EU countries (Germany, Belgium, France). The second chapter of the study is devoted to the characteristics of the grounds for criminal liability for the legalization (laundering) of property obtained by criminal means, committed using virtual assets. It is noted that the legalization (laundering) of property obtained by criminal means, committed using virtual assets, is one of the most dangerous crimes, capable of simultaneously harming a number of objects of criminal law protection, and combating which is required by both Ukraine's internal (national) interests and its international obligations. Upon analyzing the object and subject of the legalization of property obtained by criminal means, committed using virtual assets, it has been concluded that the direct object of the legalization of property committed using virtual assets is the legal relationship in the sphere of economic activity, which is regulated by a number of regulatory acts, as well as the prevention and counteraction of the legalization (laundering) of proceeds obtained by criminal means, the regulation of which is carried out in accordance with Law No. 361-IX. It is noted that, from an objective standpoint, the laundering of property involving the use of virtual assets is characterized by a series of alternative acts: 1) acquisition, 2) possession, 3) use, and 4) disposal of property regarding which the factual circumstances indicate that it was obtained by criminal means. An analysis of the mechanism for laundering property obtained by criminal means has led to a proposal regarding the advisability of treating it as a criminal offense with a material element. An analysis of the subject of the legalization of property obtained by criminal means, committed using virtual assets, has raised doubts about the advisability of lowering the general age of criminal responsibility, as well as drawn attention to types of legalization whose social danger increases due to the involvement of specific subjects: an individual – a subject of primary financial monitoring or an authorized individual of a legal entity – a subject of primary financial monitoring, as well as an official of a state financial monitoring entity. The third chapter, which comprises two sections, analyzes the qualifying characteristics provided for in Article 209 of the Criminal Code of Ukraine, which serve as a typical means of differentiating criminal liability for the legalization (laundering) of property obtained by criminal means, committed using virtual assets. Their analysis provides grounds for asserting that the legislature has utilized as such circumstances features traditional to domestic criminal legislation, in particular those concerning complicity, multiplicity, and the extent of the harm caused. A proposal has been made to supplement the qualifying features with the specific recidivism of criminal offenses. The paper examines criminal law measures to counter the criminal practices of legalizing (laundering) property obtained by criminal means using virtual assets that fall outside the scope of criminal liability. Based on the conducted research, the author proposes amendments and additions to the Criminal Code of Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Самойлов Є.Ю. Особливості суспільної небезпеки легалізації майна, одержаного злочинним шляхом, вчинюваної з використанням віртуальних активів. Наше право. 2025. № 2. С. 123–130. DOI: <https://doi.org/10.71404/NP.2025.2.19> URL: https://nashe-pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/NP-2025-2/NP_2025_2_123.pdf.

- Самойлов Є.Ю. Деякі проблеми експліцитних ознак легалізації (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом, вчинюваної з використанням віртуальних активів. Вісник Кримінологічної асоціації України. 2024. №3 (33). С. 772–781. DOI: <https://doi.org/10.32631/vca.2024.3.73> URL: <https://vca.univd.edu.ua/index.php/vca/article/view/429>.
- Самойлов Є.Ю. Кримінальна відповідальність як засіб протидії легалізації (відмиванню) майна, одержаного злочинним шляхом, вчинюваної з використанням віртуальних активів. Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Право»). 2025. № 9 (39). С. 754–767. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-9\(39\)-754-767](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-9(39)-754-767) URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/28977>.
- Самойлов Є.Ю. Кримінально-правові засоби протидії легалізації (відмиванню) майна, одержаного злочинним шляхом, яка вчиняється з використанням віртуальних активів (європейський досвід) // Кримінальна політика Європейського Союзу та України: проблеми інтеграції / Збірник тез науково-практичної інтернет-конференції (28 листопада 2022 року, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, юридичний факультет). Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. С. 128–133.
- Самойлов Є.Ю. Проблеми визнання віртуальних активів предметом легалізації (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом. Юридичні аспекти протидії сучасним загрозам сталому розвитку: тези доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції «Від громадянського суспільства до правової держави» (Харків, 07 червня 2024 року). Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. С. 243–245.
- Самойлов Є.Ю. Проблеми встановлення кримінально-правового статусу віртуального активу (на прикладі легалізації майна, одержаного злочинним шляхом). Злочинність і протидія їй в умовах війни та у повоєнній перспективі: міждисциплінарна панорама : зб. тез доп. II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 16 квіт. 2025 р.) / МВС України ; Нац. поліція України ; Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Кримінолог. асоціація України. Вінниця: ХНУВС, 2025. С. 224–227.
- Самойлов Є.Ю. Вплив науково-технічного прогресу на форми легалізації коштів, одержаних злочинним шляхом (на прикладі використання віртуальних активів). Злочинність в Україні: сучасний стан та погляд у майбутнє : матеріали заоч. наук.-практ. круглого столу (6 трав. 2025 р.) : електрон. наук. вид. / [уклад. А. В. Калініна] ; НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса НАПрН України. Харків: Право, 2025. С. 172–175.
- Самойлов Є.Ю. Деякі особливості вини як ознаки суб'єктивної сторони легалізації коштів, одержаних злочинним шляхом, вчинюваної з використанням віртуальних активів. Держава і право в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення в Україні: тези доповідей XVI Міжнародної науково-практичної конференції «Від громадянського суспільства до правової держави» (Харків, 04 червня 2025 р.). Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2025. С. 214–217.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Житний Олександр Олександрович

2. Oleksandr Zhytnyi

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0795-626X

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=Ppkc2YgAAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дудоров Олександр Олексійович

2. Oleksandr Dudorov

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4860-0681

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карчевський Микола Віталійович

2. Mykola Karchevskyi

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2693-3592

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Університет короля Данила"

Код за ЄДРПОУ: 24684167

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Харченко Вадим Борисович

2. Vadym Kharchenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2412-7909

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рибалко Гліб Сергійович

2. Hlib Rybalko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9690-6082

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Шайтуро Ольга Павлівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Шайтуро Ольга Павлівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Шевченко Андрій Олександрович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна